

MOSTY

Wydoje Haszomer Hacair w Polsce Wychodzą trzy razy w tygodniu
we wtorki, czwartki i soboty

Rok IV

Łódź, czwartek 9 czerwca 1949 r.

Nr 67 (337)

NA FALI DNIA

Doniosła uchwała

Uchwały VII Konferencji Histadrut Haowdim odbiły się głośnym echem zarówno w świecie żydowskim, jak i wśród klasy robotniczej innych krajów.

Ze specjalną uwagą śledzono za obradami, dotyczącymi stosunków Związków Zawodowych Izraela ze Światową Federacją Zw. Zaw. Jak wiadomo, punkt ten był rozpatrywany na żądanie Zjednoczonej Partii Robotniczej (Mapam). Przebieg dyskusji i wystąpienia przywódców Mapai dowiodły, że postulat wysunięty przez Mapam odnośnie zajęcia stanowiska wobec jednego z najbardziej palących zagadnień międzynarodowego ruchu robotniczego — był na miejscu. Na samej Konferencji przedstawiciele Mapam wraz z komunistami walczyli przeciw koncepcji „neutralności” o jedność ze Światową Federacją. Wysiłki te nie poszły na marne. Pod ich wpływem została powzięta decyzja o uczestnictwie w Konferencji, zwołanej przez Światową Federację Związków Zawodowych do Mediolanu.

Po zakończeniu Konferencji Histadrutu wyraziliśmy zastrzeżenia, odnoszące się do uchwały w sprawie zajęcia ostatecznego stanowiska w stosunku do tendencji rozłamowych w międzynarodowym ruchu zawodowym, w zależności od dalszego rozwoju wypadków. Przedstawiciele Mapam żądali natychmiastowego odizolowania się od rozłamowców i potępienia ich szkodliwej działalności. Mimo, że nadal w pełni podtrzymujemy te zastrzeżenia, uważamy za stosowne podkreślić doniosłość przyjętej uchwały o udziale Histadrutu w Konferencji Mediolańskiej.

Jest to niewątpliwie zwycięstwo lewicy robotniczej w łonie Histadrutu z Mapam na czele.

Doniosłości tego sukcesu nie umniejsza fakt przeformowania uchwały o wysłaniu „obserwatorów” do rozłamowej konferencji w Genewie, bowiem Mapam i komuniści izraelscy żadnych obserwatorów nie posłali... W charakterze „obserwujących” wystąpią jedynie reprezentanci Mapai, którzy jednak będą ponosić pełną odpowiedzialność za jednolitość izraelskiego ruchu zawodowego — o ile z „obserwacji” tych zechcą wysnuć praktyczne wnioski, zgodne z koncepcją „neutralności”.

Nie przyjdzie im to łatwo nawet w szeregach własnej partii. Z zadowoleniem notujemy wypowiedź inż. Anzelma Reisa na II Kongresie polskiego ruchu zawodowego, potępiającą rozłamową robotę w stosunku do Światowej Federacji Związków Zawodowych. A była to przecież wypowiedź aktywnej działaczki partii Mapai w Izraelu.

Wobec powyższej wyliczonego jasnego i niedwuznacznego stanowiska Mapam dziwnym conajmniej wydaje się sposób informowania w tej sprawie Żydowskiej Agencji Prasowej, która w ostatnim biuletynie podaje do wiadomości, że Mapai stara się przeciwnie Mapam na stronę „neutralności”, ofiarując wzajemnie teki ministerialne. Czyż nie wiadomo, że Mapam stała już niedługo

Wywiad z tow. J. Majusem członkiem delegacji Izraela na Kongres Zw. Zaw.

Jak donosiliśmy w jednym z poprzednich numerów przybyła do Polski delegacja Zw. Zaw. w Izraelu na II — VIII Kongres Zw. Zaw. w Polsce. Poniżej zamieszczamy wywiad prasowy z członkiem delegacji tow. J. Majusem (Mapam), o VII Konferencji Histadrut oraz o Kongresie Zw. Zaw. w Polsce.

Pytanie: Jak ocenia Mapam rezolucję VII Konferencji Histadrut Haowdim, dotyczącą jedności międzynarodowego ruchu robotniczego?

Odpowiedź: Jednym z najważniejszych problemów, jakie stoją obecnie przed Histadrutem Haowdim, jest utrzymanie nadal aktywnej współpracy z międzynarodowym ruchem robotniczym w ramach SFZZ. Ostatnia Konferencja Histadrutu uchwaliła wprawdzie wysłanie delegacji na Kongres SFZZ do Mediolanu, jednocześnie jednak większością głosów przyjęło również i rezolucję zalecającą wysłanie „obserwatorów” na zjazd rozłamowców w Genewie. Delegacji Mapam (Zj. Partia Robotnicza Izraela) i Maki (Komunistyczna Partia Izraela) walczyli na Konferencji o zbrojną kotowanie „zjazdu” genewskiego i bezkompromisowe utrzymanie przynależności Histadrutu do SFZZ. Z uwagi na to, że dotychczas nie została przyjęta rezolucja,

stwierdzająca dobitnie dalszą przynależność Histadrut do SFZZ, a sprawa ta ma być rozstrzygnięta dopiero po Kongresie w Mediolanie — Mapam i Maki uczynią wszystko dla zmobilizowania klasy robotniczej Izraela do walki o utrzymanie jedności międzynarodowego ruchu robotniczego, którego wyrazem na terenie Izraela jest przynależność Histadrutu do SFZZ.

Drugim ważnym problemem, świadczącym o wierności zasadzie międzynarodowej solidarności robotniczej, jest sprawa zjednoczenia związków zawodowych robotników żydowskich ze związkami zawodowymi robotników arabskich w Izraelu. Obecnie toczą się rokowania, pomiędzy Kongresem Robotników Arabskich (Zw. Zaw. arabskie), a Egzekutywą Histadrut Haowdim, mające na celu doprowadzenie do pełnego zjednoczenia obu organizacji zawodowych. Mam nadzieję, że rokowania te wcześniej czy później zakończą się pozytywnie.

Lewica Histadrutu domaga się jak najszybszego urzeczywistnienia pełnej jedności ruchu zawodowego w Izraelu.

Pytanie: Jakże zadania stoją przed Histadrutem Haowdim w nowych warunkach niepodległości państwowej Izraela?

Odpowiedź: Po proklamacji Państwa

Z obrad parlamentu Izraela

TEL-AWIW (Kol Israel) — Po wyczerpaniu listy mówców, biorących udział w dyskusji nad projektem budownictwa mieszkaniowego i zatrudnienia, zgłoszonym przez min. pracy — Golda Meirson zrealizowała wniesione zarzuty i poprawki. Oświadczyła ona, iż rząd zamierza powołać do życia międzyrządową centralną komisję dla spraw budownictwa. W każdym nowowytbudowanym osiedlu powstaną równocześnie instytucje użyteczności publicznej. Rząd zamierza również budować mieszkania kilkupokojowe. W obrotach przejściowych zarządzono rejestrację tych imigrantów, którzy gotowi są w pewnej części finansować budowę mieszkań

dla własnego użytku. Tendencją rządu jest ograniczenie importu gotowych domków mieszkalnych z zagranicy.

Plan zgłoszony przez Goldę Meirson został zatwierdzony 40 głosami przeciw 24. Odnośna rezolucja, uchwalona przez większość brzmiała: „Zgromadzenie z zadowoleniem wita plan budowy i zatrudnienia, przedstawiony przez ministra pracy. Zgromadzenie zaleca plan ten wraz z zgłoszonymi poprawkami przekazać do rozpatrzenia parlamentarnej Komisji Pracy”.

W końcu posiedzenia min. Meirson powiadomiła posłów o swym wyjeździe do Stanów Zjednoczonych, w związku z akcją United Jewish Appeal.

Zbrodnia na pograniczu „trójkąta arabskiego”

TEL-AWIW (Kol Israel) — Na pograniczu t. zw. „trójkąta arabskiego”, w pobliżu miejscowości Maanit, miała miejsce zbrodnia, która pociągnęła za sobą interwencję władz izraelskich oraz zakaz ze strony dowództwa Cwa Hahagana, zabraniający rolnikom arabskim z okolicznych wsi przekraczanie linii wojsk Izraela.

1 czerwca o godz. 7-ej wieczorem zbliżyło się do linii izraelskiej kilku żołnierzy Legionu Arabskiego. Naprzeciw im wyszło 2 żołnierzy żydowskich i wszczęło z nimi przyjazną rozmowę. W pewnej chwili jeden z Arabów w randze kaprała zasypał żołnierzy izraelskich ogniem ręcznego karabinu maszynowego, kładąc ich na miejscu trupem.

W odpowiedzi na natychmiastową interwencję dowództwa Cwa Hahagana, człon-

kowie arabscy Mieszanej Komisji izraelsko-transjordańskiej złożyli deklarację, że „jeden żołnierz Legionu Arabskiego został aresztowany pod zarzutem zabójstwa dwu żołnierzy izraelskich w pobliżu Maanit”.

Gazeta „Haarec”, komentując ten wypadek, przypomina, że podobne dwa wypadki zdarzyły się w swoim czasie w Negewie. Wówczas władze transjordańskie twierdziły, że winnymi zabójstw są nieregularne bandy, a nie członkowie regularnych sił zbrojnych. Tym razem mord popełniony został przez kaprała Legionu Arabskiego. Należy zażądać jego ekstradycji i postawienia przed sąd izraelski. Wypadek w Maanit jest ostrzeżeniem dla dowództwa izraelskiego, by nie ufało zbyt nie pokojowym intencjom ościennych państw arabskich.

nie w obliczu podobnych prób, lecz nie wybrała koalicji „za wszelką cenę” i znalazła się przez to poza obrębem obecnego rządu izraelskiego? Dotychczasowe stanowisko Mapam w pełni gwarantuje jej dalszą wierność w sprawie jedności światowego ruchu zawodowego i żadne teki ministerialne nie mogą jej sprowadzić z tej słusznej drogi.

Informowanie czytelników w sposób sugerujący możliwość wymiany przez Mapam jedności ruchu zawodowego na

urzędy ministerialne — uważamy za zupełnie zbyteczne.

Mapam, nie zwracając uwagi na podobne sugestie, dalej wytyczy wszystkie swe siły, by Histadrut również w przyszłości przyjmował uchwały podobne do tej, jaka zapadła na VII-iej konferencji, w sprawie udziału w Kongresie Mediolańskim — i pozostał do końca wierny Światowej Federacji Związków Zawodowych.

PIERWSZE POSIEDZENIE „RADY NAUKOWEJ IZRAELA”

TEL-AWIW (Kol Israel) — Onegdaj w sali Prezydium Rady Ministrów odbyło się inauguracyjne posiedzenie „Rady Naukowej”. Została ona utworzona przed niedawnym czasem, jako najwyższa instancja dla spraw planowania i subsydiowania badań naukowych w Izraelu.

Premier Ben Gurion podkreślił w swym przemówieniu powitalnym ogromne znaczenie tej nowej instytucji, która przystąpi już w najbliższej przyszłości do koncentracji naukowych sił żydowskich w kraju, organizacji laboratoriów naukowych itd.

Na czele Rady stoi prof. Samborski. W wyniku dyskusji wyłoniono pięć komisji, które opracują szczegółowe plany działalności „Rady Naukowej”.

Izrael stoi przed Histadrutem potrójne zadanie:

Po pierwsze: Histadrut winna prowadzić konsekwentną walkę klasową o zagwarantowanie praw robotniczych o samodzielność instytucji kulturalno - oświatowych, wychowawczych i gospodarczych klasy robotniczej, o podniesienie stopy życiowej mas ludowych w kraju, o odparcie ataku na płace robotnicze, a zagwarantowanie ubezpieczeń społecznych, o stałe podnoszenie poziomu kulturalnego i świadomości klasowej robotników, a w szczególności zacofanych warstw spośród tzw. „gmin wschodnich” (Jemenicki, Sfardyjczy i in.)

Po drugie: Histadrut winna bezkompromisowo walczyć o pełną samodzielność polityczną Państwa Izrael, przeciwko wszelkim zakusom imperialistycznym państw anglosaskich, zmierzających do ekonomicznego, a co za tym idzie i politycznego ujarznienia kraju.

Po trzecie: Histadrut winna obecnie podobnie jak to czyniła na przestrzeni całego okresu swojej działalności stać się jednym z głównych czynników organizujących absorpcję mas nowoprzybyłych olim (imigrantów), poprzez organizację kolonizacji rolniczej oraz włączanie nowoprzybyłych w proces produkcji przemysłowej. Jest to zadanie zakrojone na ołbrzymią skalę, szczególnie jeżeli weźmiemy pod uwagę fakt, iż w pierwszym roku niepodległości przybyło do kraju 230 tysięcy nowych olim, zwiększając tym samym liczbę ludności o jedną czwartą.

Realizacja powyższych zadań wymaga równocześnie zwiększenia dochodu narodo-wego, przez odpowiednie zwiększenie sum podatkowych wpłacanych przez klasy posiadające, jakoteż drogą mobilizacji środków finansowych w skupiskach żydowskich na całym świecie, oraz przez stałe rozszerzanie współpracy gospodarczej, opartej na zasadzie wzajemności i poszanowania wspólnych interesów, z wszystkimi krajami, a w szczególności z krajami demokracji ludowej. Pragnę dodać, iż wiadomość o układzie handlowym zawartą po między Polską a Izraelem wywołała ogólne zadowolenie wśród ludności Izraela.

Pytanie: Jakże wrażenie wywarł na Was II — VIII Kongres Zw. Zaw. w Polsce?

Odpowiedź: Czulem się szczęśliwy mogąc uczestniczyć w Kongresie polskiego ruchu zawodowego który był wyrazem wspaniałych osiągnięć polskiej klasy robotniczej w jej walce o budowę Polski Socjalistycznej, oraz potężną manifestacją międzynarodowej solidarności ruchu robotniczego.

Stale rosnący zasięg Zw. Zaw. i ich udział w życiu i twórczości mas pracujących Polski Ludowej, oraz atmosfera szczerego entuzjazmu i zasłużonej dumy z osiągniętych wyników — które znalazły swój wyraz na Kongresie — stanowią rękojmię zwycięskiej realizacji socjalizmu w Polsce.

My, goście zagraniczni, byliśmy szczególnie głęboko wzruszeni serdecznym przyjęciem, jakiego doznaliśmy ze strony KCZZ oraz Biura Organizacyjnego Kongresu pod czas naszego pobytu w Polsce. Delegacja nasza wręczyła w imieniu Egzekutywy Histadrut, również oficjalne zaproszenie dla KCZZ.

Będziemy szczęśliwi, mogąc gościć w najbliższym czasie bratnią delegację polskiego ruchu zawodowego w naszym Państwie.

J. F.

Wywiad przeprowadził m. l.

Ogłosu

Rewelacje
„Głosu Ameryki“

„Głos Ameryki“, zwyczajem dobrych „businessmanów“, lubi zachwalać swój towar. „Nadajemy wiadomości dobre lub złe, ale zawsze prawdziwe“ — oto hasło, poprzedzające każdą audycję.

W specjalnej audycji w języku rosyjskim, nadawanej przez kilkadziesiąt stacji w przeciągu całej doby — holdując widocznie zasadzie: jeżeli chcesz, by u wierzyli twej „prawdzie“, to powtarzają przez cały dzień — dnia 27 maja „Głos Ameryki“ podał następującą wiadomość:

„Związki Zawodowe Norwegii wystąpiły z SFZZ. Jak wiadomo, dotychczas wystąpiły z tej organizacji, — Związki Zawodowe Stanów Zjednoczonych, Anglii, Holandii, Włoch i... Izraela“.

Prawdą jest, że już od kilku miesięcy, Związki Zawodowe Stanów Zjednoczonych i Holandii zlamaly jedność zawodową klasy robotniczej. Prawdą jest również, że przyłączyła się do nich mała garstka odszczepieńców Saragata, stanowiąca tylko nieznaczny odsetek Związków Zawodowych Włoch. Natomiast wierutnym kłamstwem jest wiadomość o wystąpieniu Federacji Zw. Zaw. Izraela z SFZZ.

Sprawa stosunku Histadrutu do SFZZ znalazła się na porządku dziennym obrad Zjazdu Histadrutu dopiero w dniu 28 maja po południu — to jest cały dzień po szumnym oświadczeniu „Głosu Ameryki“. Żadna decyzja o wystąpieniu nie zapadła na tym Zjeździe. Wręcz przeciwnie. Przedstawiciel Zjednoczonej Partii Robotniczej Jaakow Riftin wysunął wniosek napiętnowania lamaczy jedności zawodowej spod znaku Wall Street. Przywódcy Mapai chcieli w ogóle odroczyć decyzję w tej tak niewygodnej dla nich sprawie.

W końcu zapadła uchwała o uczestnictwie Histadrutu w Kongresie Mediolańskim i wysłaniu „obserwatorów“ do Genewy.

Redaktorzy „Głosu Ameryki“ zanadto się pośpieszyli. Stado „kaczek“ wypuszczanych przez tę rozgłośnię, powięszyło się o jeszcze jedną. „Prawdziwa“ informacja odniosła jeszcze jedno zwycięstwo w... eterze.

Ch. G.

SPROSTOWANIE.

Niniejszym prostujemy nieścisłość, która wkradła się do wiadomości o przybyciu delegacji izraelskiej na II Kongres Zw. Zaw.

Członek tej delegacji tow. Toufik Toubi nie występuje jako przedstawiciel Histadrutu Haowdim, lecz jako działacz Kongresu Robotników Arabskich.

PROJEKT MIEJSKIEGO PODATKU MAJĄTKOWEGO.

TEL-AWIW (Kol Israel) — Minister Skarbu Eliezer Kaplan złożył przed Zgromadzeniem Ustawodawczym wyjaśnienia w związku z wniesionym projektem ustawy o miejskim podatku majątkowym. Po dacie ten dotyczyć będzie w głównej mierze placów niewykorzystanych pod budowę, co, zdaniem ministra, stanowi poważny krok w kierunku ożywienia ruchu budowlanego. W myśl tej ustawy przeprowadzi się nowe oszacowanie wartości niezabudowanych placów. Będzie ono przeciętnie o 35 procent wyższe od poprzedniego.

W myśl tej ustawy, nowy podatek ściągany będą organy rządowe. Rząd spodziewa się uzyskać tą drogą dochód roczny w wysokości około 800 tysięcy funtów izr.

Projekt ustawy przekazano do rozpatrzenia parlamentarnej Komisji Finansowej.

5 miln. chłopów wzięło udział
w tegorocznych obchodach Święta Ludowego

Tegoroczne Święto Ludowe było potężną manifestacją całego polskiego świata pracy, było wyrazem pogłębiającego się i umacniającego sojuszu robotniczo - chłopkiego.

Tak jak dnia 1 maja, w pochodach obok robotników szli chłopcy. W dniu Święta Ludowego w manifestacjach wzięli udział robotnicy z ośrodków przemysłowych.

Obchody odbyły się w 720 punktach kraju. Według dotychczasowych prognozycznych obliczeń, manifestowało ponad 5 milionów

II Kongres Zw. Zaw. zakończył obrady

5 czerwca o godz. 8.45 rozpoczęły się obrady piątego dnia Kongresu.

Po przemówieniu ob. Jackowskiego, witającego Kongres w imieniu delegacji chłopów na Święto Ludowe, przewodniczący wstaje z miejsca i oświadcza: „Na salę przybył Gerhard Eisler“.

Wszyscy wstają z miejsc i witają serdecznymi oklaskami bojownika antyfaszystowskiego. Eisler wygłasza krótkie przemówienie, kończąc po polsku: „Bardzo wam dziękuję, za to, że tutaj mogę być“.

Po dalszych przemówieniach, sprawozdawca komisji statutowo - organizacyjnej — ob. Loga - Sowiński omawia prace komisji. Komisja opracowała projekt ustawy o Zw. Zaw.

projekt statutu Zrzeszenia Z. Z. w Polsce oraz 79 wniosków w zakresie pracy organizacyjnej. Projekt ustawy będzie wniesiony przez Kongres pod obrady Sejmu Ustawodawczego.

W wyniku głosowania projekt statutu i ustawy przyjęty zostaje jednogłośnie.

Sprawozdanie komisji małej składa honorowy przewodniczący KCZZ — Doliński przedstawiając akceptacji Kongresu listę członków Centralnej Rady Zw. Zaw. i Komisji Rewizyjnej, po czym przewodniczący zarządza przerwę, w celu przeprowadzenia głosowania.

Po jednogłośnie przyjęciu sprawozdań, uchwał i rezolucji — dłuższe przemówienie wygłosił zastępca przewodniczącego Państwo

wej Komisji Planowania Gospodarczego min. Eugeniusz Szyr.

Przewodniczący komisji organizacyjnej ob. Kratko, oświadcza, że do prezydium wpłynął wniosek o przerwanie dyskusji. Wniosek został przyjęty. W dyskusji wzięło udział 65 działaczy ruchu zawodowego, przodowników pracy i przedstawicieli nauki, kultury i sztuki.

Przewodniczący komisji skrutacyjnej — Chabowski odczytuje listę nowowybranych członków Centralnej Rady Zw. Zaw. i ich zastępców oraz członków Komisji Rewizyjnej i ich zastępców. Następuje krótka przerwa, podczas której odbywa się pierwsze posiedzenie nowowybranej C. R. Z. Z.

Na salę wchodzi Prezydent, R. P. — Przewodniczący PZPR — Bolesław Bierut, oraz członkowie Rady Państwa: Roman Zambrowski i Franciszek Jóźwiak oraz sekretarz stanu w Prezydium Rady Ministrów — Jakub Berman. Przybyłych sala wita huraganowymi oklaskami i okrzykami na cześć Prezydenta i Władz Rzeczypospolitej.

Głos zabiera ob. Doliński, który oświadcza, że na posiedzeniu CRZZ przewodniczącym Rady został obrany Aleksander Zawadzki. Wiadomość o wyborze sala przyjmuje entuzjastycznie. Okrzyki na cześć bojownika klasy robotniczej trwają dłuższy czas.

Przewodniczący CRZZ Aleksander Zawadzki dziękuje za wybór, który uważa za dowód zaufania do partii, która go wychowała. Następnie oświadcza, że aby móc poświęcić się całkowicie pracy na terenie ruchu zawodowego postanowił zwrócić się do Prezydenta R. P. z prośbą o zwolnienie go z obowiązków wicepremiera.

„Drugi Kongres był kongresem rzeczywistych i świadomych swej woli gospodarzy Polski Ludowej“ — mówi Aleksander Zawadzki — po czym stwierdza, że najważniejsze sprawy, a mianowicie: urlopy pracowników fizycznych, rozwiązanie problemu rent dla inwalidów i emerytów, sprawa godzin pracy w przemyśle specjalnie szkodliwych dla zdrowia i bardziej prawidłowa rozpiętość płac, będą realizowane przez najwyższe władze państwowe.

Zagadnienia takie, jak: przyspieszenie budownictwa mieszkaniowego, remontów mieszkań, bezpieczeństwo i higiena pracy, lecznictwo oraz zagadnienia socjalne będą przede wszystkim rozpracowywane przez ruch zawodowy.

Okrzykiem na cześć Prezydenta Bieruta, Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej, Światowej Federacji Związków Zawodowych, Związku Radzieckiego i Generalissimusa Stalina — przewodniczący obrad — Gebert zakończył ostatnie przemówienie Kongresowe. Delegaci powstają z miejsc i śpiewają Międzynarodówkę.

II Kongres Zw. Zawodowych zakończył swe obrady.

AUDYCJA KU CZCI A. PUSZKINA W RADIO „KOL ISRAEL“

TEL-AWIW (Kol Israel) — W dniu 5 czerwca — z okazji 150-lecia narodzin największego poety rosyjskiego Aleksandra Puszkina — radio „Kol Israel“ nadało dłuższą audycję, w ramach której wystąpił krytyk literacki Abraham Lewinson, poetka Lea Goldberg oraz artystka „Habimy“ Chana Rowina.

NOWE OSIEDLE RUCHU „NOAR OWED“

TEL-AWIW (Kol Israel) — W okolicach Bet Dżubrin powstało nowe osiedle ruchu młodzieżowego „Noar Owed“.

Osiedleńcami są imigranci z Turcji, którzy przeszli wyszkolenie rolnicze w kibucach Ajelet Haszachar, Ejn Harod i Kineret. Wraz z osiedleńcami przybyli na miejsce towarzysze z kibucu Kineret, którzy pomogą im w pierwszym etapie ich samodzielnej pracy.

WYCIECZKA STUDENTÓW ŻYDOWSKICH Z KANADY PRZYBYŁA DO IZRAELA.

TEL-AWIW (Kol Israel) — Do Izraela przybyła ostatnio wycieczka 30 studentów żydowskich z Kanady, jako delegacja żydowskiego ruchu młodzieżowego w tym kraju.

Delegacja zwiedzi szereg kibuców i osiedli robotniczych w Izraelu.

SYTUACJA W LOZANNIE.

LOZANNA (Kol Israel) — Jak wiadomo, przewodniczący delegacji izraelskiej w Lozannie dr Walter Ejtan przebywa od kilku dni w Izraelu.

W kołach arabskich wiąże ten wyjazd z możliwością zmiany stanowiska Izraela w dyskusji nad problemem uchodźców. Delegacja izraelska nie omieszczała wyjaśnić Arabom, że wersja ta pozbawiona jest wszelkich podstaw.

Pismo „Economist“, omawiając rokowania w Lozannie, stwierdza, że największą trudność stanowi fakt, iż delegacje arabskie pertraktują grupowo z Izraelem. Rokowania winny być prowadzone z każdym państwem arabskim z osobna. W tym wypadku Arabowie będą bardziej ustępliwi, a pertraktacje niewatliwie doprowadzą do porozumienia.

Pozdrowienia Kongresowi Zw. Zaw.

przekazują przedstawiciele klasy robotniczej Izraela

Wystąpienie Anzelma Reisa

Po serdecznym przyjęciu przez Kongres Gerharda Eislera i przemówieniach przedstawicieli Federacji Zw. Zaw. Szwecji i Chile głos zabiera przedstawiciel Histadrutu Haowdim Izraela, witany serdecznie przez zebranych inż. Anzelma Rein. Oświadcza on: Czcigodny Kongres, Drodzy Towarzysze i Towarzyszkil!

„Jest dla mnie zaszczytnym zadaniem i cennym zadośćuczynieniem, powitać Wasz Kongres imieniem Ogólnej Organizacji Żydowskich Pracowników w Izraelu. Wychowanie i wyszkolenie, które czerpałem tutaj razem z dziesiątkami tysięcy innych towarzyszy czynnymi dziś w Izraelu w szkole, a głównie w akcjach polskiego ruchu robotniczego i jego walce o socjalizm — dodały nam wiele sił, wytrzymałości i wiary w drogę, którą szedł nasz ruch syjonistyczno-socjalistyczny dla osiągnięcia socjalizmu w życiu żydowskim. Cieszy mnie dlatego również, że może imieniem zorganizowanego proletariatu w Izraelu dać wyraz uznania i wdzięczności dla Rządu Polskiego, za pomoc udzieloną nam w latach ciężkich zmagania o wyzwolenie z więzów imperializmu i ufundowanie naszej państwowości i niepodległości.“

Ten piękny Kongres, który reprezentuje myśl twórczą narodu polskiego, którego emanacją jest Rząd obecny, jest najodpowiedniejszą trybuną dla wyrażenia naszych myśli. Ponaricie, którego nam użyczyły potężny Związek Radziecki i demokracje ludowe, pozostanie dla nas niezapomnianym aktem sprawiedliwości historycznej.

Pierwsi towarzysze, którzy po nieudanej rewolucji rosyjskiej z roku 1906 przybyli do kraju, postawili sobie za cel zbudowanie żydowskiej siedziby narodowej na zasadach pracy własnej i wspólnoty, jako drogi do socjalizmu. Już wówczas stworzone zostały pierwsze spółdzielcze osiedla rolnicze na wsi i spółdzielnie wytwórcze w mieście. Pierwszy kongres naszej organizacji w roku 1922 reprezentował nie więcej jak około 4 tysiące robotników, a obecnie obradujący VI Kongres przemawia imieniem około 200 tysięcy robotników, stanowiących około 85 proc. wszystkich żydowskich robotników w kraju, a z rodzinami około 1/3 całej społeczności żydowskiej. Około 50 tysięcy robotników pracuje w spółdzielniach na wsi i w mieście, w przedsiębiorstwach organizacji robotniczej.

Wystąpienie Toufika Toubi

Następnie wita Kongres w imieniu Federacji Związków Zawodowych Robotników Arabskich w państwie Izrael — członek Komitetu Wykonawczego Federacji — Toufik Toubi. Mówca pozdrowia serdecznie polską klasę robotniczą stwierdzając, iż robotnicy arabscy

Niechaj mi będzie wolno z tego miejsca dać wyraz naszemu głębokiemu oburzeniu z powodu karygodnego opuszczenia przez kilka organizacji Światowej Federacji Związków Zawodowych, której powstanie po wojnie powitaliśmy z taką radością i wiarą. Jest naszym głębokim przeświadczeniem, że jedność robotnicza w ramach narodowych i międzynarodowych jest podstawowym źródłem siły klasy robotniczej, jej wolności, jest główną zaporą przeciwko knowaniom imperializmu, grożącemu światu nową rzezią. Jedność ta jest podstawą pokoju i przebudowy świata ku pełnemu zwycięstwu socjalizmu. Nasza skromna siła jesteśmy gotowi rzucić na szalę, aby jedność ustalić i zapewnić.

Izrael jest małym, a co najważniejsze nowym młodym tworem państwowym, stojącym przed gigantycznym zadaniem odbudowy przez wieki nieużytecznego kraju i zamienienia go w źródło pracy i dobrobytu dla całej ludności jego bez różnicy narodowości. Dla spełnienia tego zadania jest nam konieczny pokój. Utrzymanie tego pokoju jest podstawą polityki naszego młodego państwa. Po przyjęciu Izraela do Organizacji Narodów Zjednoczonych oświadczył towarzyszy Mosze Szaret, Minister Spraw Zagranicznych Izraela: „przestrzeganie za sąd pokoju jest duchową spuścizną narodu żydowskiego i nadal ideał pokoju będzie podstawą polityki Izraela dla ustalenia stosunków między obywatelami w kraju i między naszym a innymi państwami“.

Z wielkim zadowoleniem stwierdzamy, że mimo tego co zaszło w kraju, zdołaliśmy stworzyć ścisłą współpracę z zorganizowanym robotnikami arabskim, a naszym dążeniem jest wspólnie do rozbudować do jak najściślej jedności.

Dlatego też z napięciem śledzimy Wasze nadzwyczajne wysiłki dla pokojowej odbudowy tego pięknego kraju i cieszymy się Waszymi osiągnięciami. Niechaj mi wolno będzie imieniem Ogólnej Organizacji Żydowskich Robotników w Izraelu złożyć Kongresowi szczere życzenie owocnych obrad. Oby ten Kongres zdołał zapewnić, by cele, które sobie postawił naród Polski i Jego Rząd u progu 6-cioletniego planu zostały w pełni osiągnięte.

Niech żyje międzynarodowa solidarność Klasy Robotniczej!!! Niech żyje Socjalizm!!!

w państwie Izrael z uwagą i sympatią śledzą osiągnięcia ludowej Polski i polskiej klasy robotniczej, gdyż wiedzą, że wzmacniają one światowy obóz postępu.

W dalszym ciągu swego obszernego przemówienia Toufik Toubi obrazuje walkę prowadzoną przez postępowych robotników arabskich wspólnie z postępowymi robotnikami żydowskimi przeciw siłom wstecznym i oportunistycznym o jedność ruchu robotniczego w Izraelu. Wśród powszechnych oklasków mówca stwierdza, iż przyjdzie taki dzień, w którym idea międzynarodowej solidarności klasy robotniczej zwycięży na całym świecie. Delegat robotników arabskich w Izraelu wyraża uczucia wdzięczności dla stanowiska Polski w ONZ, zajętego w sprawie rozwiązania problemu Palestyny.

osób, chłopów, kobiet, młodzieży i robotników.

Centralna uroczystość odbyła się w Rawie Mazowieckiej, dokąd przybyli Marszałek Sejmu Kowalski, minister Świątkowski i czołowi działacze obu stronnictw ludowych.

Po złożeniu meldunków o wykonaniu zobowiązań i przemówieniach, odbyła się defilada, w której wzięły udział tysiące chłopów, niosąc czerwone i zielone sztandary.

Po południu odbyła się wielka zabawa ludowa z udziałem 15 zespołów świetlicowych.

ROBOTNICZY PAŃSTWOWEJ FABRYKI — SPÓŁDZIELCOM ŻYDOWSKIM.

WROCLAW (ZAP) Ostatnio odbyło się w żydowskiej spółdzielni rolniczej w Pieścycach uroczyste otwarcie biblioteki, którą ofiarowana została spółdzielni przez robotników miejscowej Państwowej Fabryki Zegarów.

Członek zarządu spółdzielni rolniczej ob. Brykholc zagał uroczystość i scharakteryzował drogę rozwojową spółdzielni, która powstała w ciężkich warunkach, a obecnie dzięki pomocy władz partyjnych i państwowych jest jedną z najbogatszych spółdzielni rolniczych na Dolnym Śląsku.

Następnie ob. Brykholc w serdecznych słowach podziękował robotnikom Państwowej Fabryki Zegarów za techniczną i kulturalną współpracę.

Przemówienia powitalne wygłosili: przedstawiciel P.Z.P.R. ob. Poznański oraz przewodniczący Miejskiego SL ob. Ilnicki, który podkreślił, że spółdzielnia żydowska służy swą pracą przykładem dla całego okręgu.

Następnie przemawia, przewodniczący terenowego oddziału Żydowskiego Towarzystwa Kultury — ob. Fajntuch.

Silne wrażenie wywarło wystąpienie polskiego robotnika, przedstawiciela Państwowej Fabryki Zegarów — Mieczysława Mazura.

W części artystycznej dzieci ze szkoły RTPD wykonały szereg tańców.

OSTATNIE PRZEDSTAWIENIA DOLNOŚLĄSKIEGO TEATRU ŻYDOWSKIEGO W ŁÓDZI

Dolnośląski Teatr Żydowski kończy swe dwumiesięczne gościnne występy w Łodzi, gdzie spektakle jego spotkały się z pełnym uznaniem publiczności i prasy.

Na zakończenie występów Dolnośląski Teatr Żydowski wystawia świetne widowisko „Błądzące gwiazdy” Szalom Alejchema (w opracowaniu reżyserskim Zygmunta Turkowa).

Ostatnie przedstawienia Teatru odbędą się we środę — 8-go, czwartek — 9-go, piątek — 10-go, sobotę — 11-go oraz w niedzielę — 12-go czerwca (przedstawienie pożegnalne).

We czwartek dnia 16-go czerwca zespół artystów dolnośląskich rozpoczyna występy w swej siedzibie — w teatrze im. E. R. Kamińskiej we Wrocławiu — komedią muzyczną „Wzajemna miłość”, a następnie wyjedźdża na tournée po Dolnym Śląsku ze sztuką „Błądzące gwiazdy”.

KONKURS GAZETEK ŚCIENNYCH.

SZCZECIN (ZAP) — Oddział Żydowskiego Towarzystwa Kultury w Szczecinie zorganizował konkurs gazetki ściennych, wydawanych w spółdzielniach.

Udział w wystawie wzięło 7 spółdzielni.

Jury konkursu przyznało pierwszą nagrodę spółdzielni „Trykot”. Drugie miejsce zajęła spółdzielnia „Ogmet”.

Azzam Pasza „potępia” politykę Foreign Office

TEL-AWIW (Kol Israel) — Jak donoszą z Kairu, sekretarz Ligi Arabskiej Azzam Pasza dał upust swemu niezadowolaniu z powodu sytuacji w obozie państw arabskich, atakując tym razem... rząd brytyjski za „imperialistyczną politykę w Libii”.

Rzecznik Ligi Arabskiej oświadczył dziennikarzom, iż „rząd brytyjski postępuje egoistycznie, nie dbając o interesy ludności arabskiej. Państwa arabskie nie godzą się na wykorzystanie Libii dla celów polityki imperialistycznej”.

PEK. IGAL JADIN W PRADZE.

TEL-AWIW (Kol Israel) — Do Pragi przybył szef sztabu operacyjnego Cwa Hagana, p.k. Igal Jadin.

Jak donosi korespondent „Kol Israel”, p.k. Jadin odwiedzi w Pradze sztab armii czechosłowackiej.

Do Pragi przybył również Jicchak Ben-ner, członek delegacji izraelskiej w Londynie. Pobyt jego w stolicy CSR pozostaje w związku z toczącymi się tam rokowania mi handlowymi czechosłowacko-izraelskimi.

NIEDOBITKI FASZYZMU PRZY ROBOCIE.

HAMBURG (ZAP) — Antysemicka banda hitlerowska zniszczyła pomnik ku czci Żydów zamordowanych przez hitlerowców, odsłonięty ubiegłej niedzieli w Munster. Już przed odsłonięciem pomnika hitlerowskie szumowiny usiłowały go zdemolować i zatrzeć widniejące na nim napisy.

Rabin Broch z brytyjskiej strefy okupacyjnej oświadczył, że ludność żydowska w okolicy Munster obawia się stała ataków ze strony hitlerowskich mefów.

Konferencja Oddziału Żydowskiego

Tow. Kultury w Łodzi

ŁÓDŹ (ZAP) — Dnia 27 maja br. odbyła się w lokalu łódzkiego oddziału Żydowskiego Tow. Kultury konferencja, na którą przybyli przedstawiciele spółdzielni, Zw. Rzemieślników, instytucji społecznych i Centrali Spółdzielni Wytwórczych „Solidarność”.

Słowo wstępne wygłosił ob. Dar, który wskazał, że na konferencji omówione będą dwa zasadnicze punkty: akcja werbunkowa oraz likwidacja analfabetyzmu.

Następnie głos zabrał przewodniczący łódzkiego oddziału Żyd. Tow. Kultury —

ob. Hurwicz, który złożył sprawozdanie z działalności oddziału.

W dyskusji wzięli udział liczni mówcy, którzy poruszyli w swych wystąpieniach osiągnięcia i braki w pracy Towarzystwa Kultury.

W przyjętej rezolucji postanowiono: wzmocnić akcję werbunkową i osiągnąć 2.000 członków; zwiększyć ilość prenumeratorów czasopisma „Idyzye Szriftn” oraz zorganizować większą ilość kursów wieczorowych.

Byli uczestnicy powstania w getcie warszawskim

przygotowują akt oskarżenia przeciw gen. Stroopowi

WARSZAWA (ZAP) — Oślawiony generał SS — Stroop, krwawy likwidator powstania w getcie warszawskim znajduje się — jak wiadomo — w więzieniu w Warszawie, gdzie czeka na zasłużoną karę.

Prokuratura przygotowuje akt oskarżenia do procesu Stroopa, który odbędzie się jesienią br. Jako podstawa do aktu oskarżenia służy wielka ilość oryginalnych dokumentów niemieckich — znajdujących się m. in. w archiwach Żydowskiego Instytutu Historycznego oraz osobiste zeznania świadków — cudem ocalałych uczestników powstania w getcie warszawskim.

Żydowski Instytut Historyczny przy CKZWP bierze czynny udział w przygotowaniu materiałów obciążających.

Współpracownik naukowy Instytutu dr Kermisz przygotowuje ekspertyzę żydowską na proces Stroopa.

Za zgodą Prokuratury, dr Kermisz odwiedził już trzykrotnie Stroopa w więzieniu. Dr Kermisz zadał Stroopowi szereg pytań i skonfrontował odpowiedzi z odnośnym materiałem rzeczowym.

W rozmowach z gen. Stroopem wzięli udział uczestnicy powstania w getcie warszawskim: zastępca komendanta powstania — Marek Edelman oraz jeden z dowódców podziemnej Organizacji Bojowej w getcie Stefan Grajek.

Marek Edelman i Stefan Grajek zadali szereg pytań, na które gen. Stroop udzielił odpowiedzi.

Interesującym jest fakt, że Stroop dokładnie pamięta przebieg operacji przeciwko powstańcom getta warszawskiego.

W rozmowie z dr Kermiszem, Stroop wspominał z uznaniem butelki z płynem zapalającym, tzw. „coctails Mołotowa”, które zniszczyły dużo czołgów niemieckich.

Promocja oficerów Cwa Hagana

TEL-AWIW (Kol Israel) — Odbyła się tu uroczystość zakończenia kursu dla oficerów piechoty Cwa Hagana Leisrael.

Przed promocją wygłosił dłuższe przemówienie premier Ben Gurion, który podkreślił potrzebę utworzenia regularnej armii izraelskiej.

Zaistniała konieczność wprowadzenia w państwie żydowskim obowiązkowej służby wojskowej. Służba ta, do której powołany zostanie każdy obywatel izraelski, będzie krótkotrwała. W okresie obowiązkowej służby żołnierz nabejdzie również wykształcenie rolnicze.

Mówiąc o zaletach oficera izraelskiego, premier oświadczył, że oficer winien być dla żołnierza przykładem odwagi. Winien on dążyć do wszechstronnego opanowania rzemiosła wojennego.

Premier stwierdził, że mimo pokojowych intencji rządu Izraela, nie została jeszcze zażegnana możliwość wznowienia walk w Palestynie. Nasze położenie geopolityczne, uczucia zemsty, żywione przez

rządy arabskie, nasz wyższy poziom życia społecznego oraz naprężona sytuacja międzynarodowa — wszystko to nie wyklucza, że Palestyna może w przyszłości stać się widownią nowych walk.

Błędnym jest twierdzenie, jakoby jedynie armia decydowała o naszym bezpieczeństwie. Alija, rolnictwo, osiągnięcia naukowe są również ważnymi czynnikami, gwarantującymi nam bezpieczeństwo. W tym celu należy zakładać osiedla w terenach pogranicznych, w strategicznie ważnych punktach.

Mówiąc o polityce zagranicznej, premier podniósł, że Izrael dąży do porozumienia i przyjaźni z wszystkimi państwami. Walczymy o utrzymanie pokoju zarówno na Bliskim Wschodzie, jak i na całym świecie.

Gen. Riley w Damaszku

TEL-AWIW (Kol Israel) — Szef oficerów-obszerników ONZ w Palestynie, gen. Riley przybył do Damaszku. Jak twierdzą w dobrze poinformowanych kołach politycznych, posiada on obecnie — w wyniku narady przeprowadzonej z b. mediatorem drem Bunch'em — dokładne wytyczne dla rokowań izraelsko-syryjskich. Agencja ŻAT donosi, że przed wyjazdem swym z Nowego Jorku gen. Riley

zadecydował o rozwiązaniu aparatu nadzorczego z ramienia ONZ natychmiast po sfinalizowaniu ugody izraelsko-syryjskiej. Wszelkie dokumenty przekazane zostaną do użytku Komisji Pojednawczej ONZ.

W dniu 4 czerwca gen. Riley odbył długą rozmowę z dyktatorem Syrii p.k. Zaimem, któremu przedstawił propozycje opracowane przez dra Bunche'a w Nowym Jorku.

Po zakończeniu rozmowy gen. Riley oświadczył przedstawicielom prasy, że ocenia optymistycznie możliwość wznowienia rokowań izraelsko-syryjskich.

Jak donosi korespondent „Kol Israel”, delegacja syryjska w Lozannie zwróciła się do swego rządu z prośbą o nowe instrukcje. W depezy swej stwierdza delegacja, że rokowania zostaną zakończone prawdopodobnie w przyszłym tygodniu i istnieje słaba nadzieja, by doprowadziły one do jakichkolwiek rezultatów.

DELEGACJA KOŚCIOŁA KATOLICKIEGO PRZYBYŁA DO JEROZOLIMY.

TEL-AWIW (Kol Israel) — Do Jerozolimy przybyła delegacja kościoła katolickiego. Zapozna się ona z warunkami panującymi w Wiecznym Mieście, ze stanem miejsc świętych oraz z sytuacją ludności chrześcijańskiej.

Przewodniczący delegacji, przed wyjazdem do Izraela, przyjęty został na audiencji przez papieża.

SKRZYPACZKA IZRAELSKA UZYSKAŁA NAGRODĘ NA MIĘDZYNARODOWYM KONKURŚIE MUZYCZNYM W PRADZE.

TEL-AWIW (Kol Israel) — Młoda skrzypaczka izraelska, zdemobilizowany żołnierz Cwa Hagana, Jael Herz uzyskała trzecią nagrodę na Międzynarodowym Konkursie Muzycznym w Pradze.

W konkursie tym uczestniczyli przedstawiciele przeszło 20 państw europejskich i zamorskich

HALDER NA WIDOWNI.

WIEDEŃ (ZAP) — Dziennik brytyjski w Wiedniu „Die Weltspresse” zamieszcza korespondencję z Düsseldorfu, z której wynika, że w Niemczech Zachodnich ukaże się broszura gen. Haldera p.t. „Hitler — dowódca wojsk” stanowiąca próbę obrony agresji niemieckiej.

Halder usiłuje dowiedzieć, że wojna została wygrana przez Niemcy, gdyby Hitler nie popełniał ciężkich błędów.

Korespondent dziennika podkreśla, że broszura Haldera cieszy się wielkim powodzeniem wśród byłych żołnierzy i oficerów armii hitlerowskiej.

HEIMWEHRA NA WIDOWNI.

WIEDEŃ (ZAP) — Jak podaje dziennik „Die Wahrheit” partia ludowa zamierza znowu powołać do życia faszystowską organizację militarną „Heimwehra”, która w lutym 1934 r. pod wodzą księcia Staremberga krwawo stłumiła powstanie robotników wiedeńskich.

Niedawno w miejscowości Kinberg odbyło się zebranie dawnych przywódców „Heimwehry”, na którym postanowiono wskrzesić tę organizację. Na jej czele stanął ma sekretarz stanu do spraw bezpieczeństwa Graf. Do stanowiska tego pretenduje również „szara eminencja” partii ludowej — poseł Raab. Szefer sztabu ma zostać kawaler krzyża rycerskiego, major armii hitlerowskiej graf Strachwitz, cieszący się popularnością w strefach byłych hitlerowców.

Czołowym zadaniem nowej „Heimwehry” ma być „ochrona wyborów” i w tym celu otrzyma ona drewniane pałki, zaś po zawarciu traktatu pokojowego z Austrią broń palną.

Zorganizowanie Heimwehry odbyło się pod protektorem szefa żandarmerii austriackiej pułkownika Kimmla.

ROZPORZĄDZENIE BRYT. ZARZĄDU WOJSKOWEGO W NIEMCZACH W SPRAWIE „ZWROTU WŁASNOŚCI” SKONFISKOWANEJ PRZEZ HITLEROWCÓW.

BERLIN (ZAP) — Brytyjski Zarząd Wojskowy w Niemczech wydał rozporządzenie, dotyczące „zwrotu własności skonfiskowanej przez rząd narodowo-socjalistyczny”.

Rozporządzenie to kładzie duży nacisk na zwrócenie własności ziemskiej niemieckim obszarnikom, stwierdza natomiast z całym naciskiem, że nie dotyczy ono sum wyszantażowanych przez nazistów w Żydów. Zarządzenie władz brytyjskich nie przewiduje również zwrotu olbrzymich „podatków emigracyjnych”, opłacanych przez Żydów, za otrzymanie zezwolenia na opuszczenie Niemiec hitlerowskich.

Europejska Federacja Kultury Żydowskiej na Kongresie Pokoju w Paryżu

To oświadczenie inicjatora inwazji siedmiu państw arabskich na Izrael, której pa tronowała pod każdym względem Wielka Brytania — nie wymaga chyba dalszych komentarzy.

Europejska Federacja Kultury Żydowskiej na Kongresie Pokoju w Paryżu

PARYŻ (ZAP) — W paryskim Kongresie Zwolenników Pokoju wzięła udział delegacja Europejskiej Federacji Kultury Żydowskiej (IKFA), która reprezentowała organizację postępowej kultury wszystkich skupisk żydowskich w Europie.

W skład delegacji wchodził: pisarz E. Kaganowski, M. Szulstein i B. Adamicz (Paryż) oraz Sz. Werber (Belgia).

Członek Sekretariatu dr H. Sławiec

RABIN MIASTA BERLINA PIĘTUJE STANOWISKO GŁOWY KOŚCIOŁA EWANGELICKIEGO W NIEMCZACH.

TEL-AWIW (Kol Israel) — Jak donosi korespondent „Kol Israel” z Berlina, w wychodzącym tam piśmie żydowskim „Der Weg” ukazał się list otwarty rabina Schwarzschilda, który potępia w ostrych słowach niesłychane stanowisko głowy kościoła ewangelickiego w Niemczech. Duchowny ten nie zawahał się nazwać proces zbrodniarzy w Norymberdze „okrutnym aktem zemsty ze strony Narodów Zjednoczonych”.

WOLNOŚĆ SŁOWA DLA RASISTÓW

WASZYNGTON (ZAP) — Najwyższy Sąd Amerykański ogłosił wyrok uniewinniający w sprawie katolickiego księdza Terminolo, oskarżonego o wygłoszenie antysemickiego przemówienia w Chicago.

Wyrok uzasadniony został „argumentem”, że woności słowa należy przestrzegać nawet wówczas, gdy przemówienie podjudza i powoduje zakłócenie porządku publicznego.

Innymi słowy: w imieniu wolności słowa antysemici mogą bezkarnie prowokować i podjudzać motłoch do ekscesów antyżydowskich.

Wyrok w powyższej sprawie został zatwierdzony 5 głosami przeciwko 4.

SYN FRANKLINA ROOSEVELTA PRZYBYŁ DO IZRAELA.

TEL-WIW (Kol Israel) — Na zaproszenie prezydenta Weizmana przybył do Izraela syn zmarłego prezydenta Stanów Zjednoczonych Franklina Roosevelta. Na lotnisku w Lydda powitał go adiutant Prezydenta, major Arnon.

W KILKU WIERSZACH...

— Do Kairu przybyła delegacja iracka. Zadaniem jej jest likwidacja konfliktu, zaistniałego ostatnio pomiędzy obu państwami.

— Wychodząca w Kairze gazeta „Al Micri” publikuje ciekawe dokumenty z okresu rozmów syryjsko-irackich. Z dokumentów tych wynika, że delegacja iracka zaproponowała płk. Zaimowi wznowienie walk w Palestynie.

— Poseł Izraela w Budapeszcie Ben Cur przybył do Tel-Awiwu.

— W Tel-Awiwie bawi od kilku dni poseł Izraela przy rządzie rumuńskim, Reuwen.

— Wydział pomocy zdemobilizowanym żołnierzom Cwa Hagana utworzył kurs dla instruktorów wychowania fizycznego. Okres nauki wyniesie 1 rok. Żołnierzom zapewniono stypendium i pełne utrzymanie.

— William Strong odwiedził prezydenta Weizmana w jego siedzibie w Rechot. W rozmowie uczestniczyli wyżsi urzędnicy izraelskiego MSZ-u oraz poseł brytyjski Alexander Helm. Następnie Strong zwiedził instytut chemii syntetycznej.

— W Izbie Gmin pewien poseł laburzystowski zaproponował, by Wielka Brytania nie udzielała żadnej pomocy rządowi egipskiemu, dopóki nie zwolni on obywateli brytyjskich aresztowanych w Kairze. Zastępca ministra spraw zagranicznych oświadczył, iż rząd brytyjski wywiera nacisk w kierunku uzyskania decyzji zwolnienia aresztowanych w Egipcie obywateli brytyjskich.

— Szef międzynarodowej akcji pomocy uchodźcom przybył z USA do Genewy. Opracuje on tu plan dalszej pomocy na rzecz uchodźców arabskich.

Kryzys w Transjordanii

TEL AWIW. — Rok temu Legion Arabów rozpoczął swój pochód celem wyzwolenia Arabów palestyńskich. Legion miał przyłączyć arabską część Palestyny do Transjordanii, co by pozwoliło na stworzenie tzw. „Jordanii” pod berłem króla Abdulli. Po tym według planu czołowego przedstawiciela Intelligence Service na Bliskim Wschodzie brygadiera Claytona, miało nastąpić zjednoczenie Syrii oraz Iraku i utworzenie jednego królestwa, kierowanego przez Abdullę.

Wydarzenia ostatnich dwóch miesięcy zniweczyły te marzenia. Brytyjski komendant Legionu Arabskiego, Glubb Pasza, oświadczył w Londynie, że „Transjordanii grozi przewrót komunistyczny”.

W ten sposób Glubb Pasza przyznał, że w Transjordanii istnieje silna opozycja, a wrzenie polityczne wzmagają się z dnia na

dzień. Powodem tego stanu jest przyłączenie arabskiej części Palestyny do Transjordanii, ponieważ mieszkańcy tej prowincji stojący na wyższym poziomie ekonomicznym, są bardziej wyrobieni politycznie. Wrzenie wybuchło po podpisaniu układu o zawieszeniu broni między Transjordanią a Izraelem na Rodos w kwietniu br. Na mocy tego układu Abdulla miał przekazać Izraelowi pas terytorium arabskiej Palestyny w okolicy trójkąta miast: Nablus, Jenin, Tulkarem. W zamian za to Abdulla zamierzał uzyskać zgodę Izraela na wcielenie pozostałych terenów w Palestynię do swego królestwa. Arabowie palestyńscy rozgoryczeni hojnym szafowaniem ziemią przez przez nich zamieszkiwaną zażądali swojego przedstawicielstwa w rokowaniach między państwami arabskimi a Izraelem w Lozannie.

Rozgoryczenie ogarnęło nawet ludzi oddanych Abdulli. Aby przedjąć opinię publiczną, przygotowano reorganizację rządu, w skład którego wejść mieli również przedstawiciele Arabów palestyńskich. Plan ten jednak nie powiódł się, bo nikt ze znanych osobistości palestyńskich nie zgodził się wejść do rządu. Trzej nowi ministrowie „palestyńscy” są b. wysokimi urzędnikami administracji brytyjskiej.

W odpowiedzi na mianowanie nowego rządu doszło do ostrych wystąpień i demonstracji. Powstało nowe stronnictwo opozycyjne pod nazwą „Zjednoczenie Ludowe”. Stronnictwo na swoim zgrupowaniu konstytucyjnym wysunęło wnioski o utworzenie demokratycznej reprezentacji Arabów Palestyńskich.

Drugim celem politycznym sformowania nowego rządu było wykazanie, że fuzja „jordanska” stała się faktem. Abdulla napotkał jednak na sprzeciw nie tylko ze strony Arabów palestyńskich, ale aneksji części Palestyny sprzeciwiły się Egipt, Arabia Saudyjska i Syria, proponując utworzenie niezależnego państwa arabskiego. Również niepowodzeniem zakończyły się próby stworzenia wielkiej Syrii po zwrocie dokonany przez płk. Zaima. Abdulla oświadczył, po puczu, że nadeszła chwila połączenia Syrii i Transjordanii pod jego berłem, jednak dyktator Syrii odparł ostro te pretensje, składając kontrpropozycję: utworzenie wielkiej Syrii przez przyłączenie Transjordanii do państwa syryjskiego.

Odsuwając się do Transjordanii, Syria zacieśniła więzy przyjaźni z Egiptem, a Wielka Brytania, mocodawca transjordanckiego króla, odsunęła również na bok swego pupilka, wysuwając plan, „żyznego półksiężyca”. Według założeń brytyjskich, ośrodkiem zjednoczenia państw arabskich ma być nie Amman lecz Bagdad.

Napięcie polityczne w Transjordanii powiększa się jeszcze wskutek kryzysu ekonomicznego. Pomoc gospodarczą protektorów brytyjskich ma opanować sytuację, a specjalny wysłannik gen. Spears ma rozwiązać trudności polityczne.

Znamienne oświadczenie przewodniczącego komitetu uchodźców arabskich

TEL-AWIW (Kol Israel) — Jak donosi korespondent „Kol Israel” z Lozanny, b. dowódca „Nadžady” w Palestynie, Muchamad Hauari — stojący obecnie na czele Komitetu uchodźców arabskich w Ramalla — oświadczył, że pragnie poprosić o prawo wjazdu do Izraela, celem przeprowadzenia bezpośrednich pertraktacji z rządem tego państwa. Przewodniczący Komitetu, reprezentującego 250.000 uchodźców arabskich, stwierdził, że państwa arabskie nie interesują się losem uchodźców. Arabowie palestyńscy nie ufają rządowi państw arabskich i chcą pertraktować z rządem Izraela nad problemem arabskiej części Palestyny, znajdującej się pod obcym jarzmem oraz nad przyszłością uchodźstwa arabskiego.

7 czerwca przewodniczący delegacji izraelskiej dr Ejtan powrócił do Lozanny. Wraz z jego przybyciem wznowione będą obrady Komisji Pojednawczej ONZ,

którym z kolei przewodniczyć będzie delegat Turcji, dr Hussein Jaiczyn.

TRYGVE LIE O PROBLEMIE UCHODźCÓW ARABSKICH.

NOWY JORK (Kol Israel) — Generalny sekretarz ONZ Trygve Lie — poruszając na konferencji prasowej problem uchodźstwa arabskiego — stwierdził, że istnieją trzy formy pomocy uchodźcom:

- 1) pomoc materialna,
- 2) osiedlenie uchodźców na nowych terytoriach,
- 3) wykorzystanie ich dla realizacji planu „rozwoju terenów zacofanych”.

Propozycje te przedstawione zostaną do rozpatrzenia wrześniowej sesji Generalnego Zgromadzenia ONZ.

Trygve Lie zwrócił się do wszystkich państw, będących członkami ONZ, z apelem o złożenie pewnych sum pieniężnych na fundusz pomocy uchodźcom arabskim.

Rywalizacja angielskich i amerykańskich tow. naftowych w krajach Bliskiego Wschodu

TEL-AWIW. Minęło zaledwie półtora miesiąca od puczu płk. Zaima w Syrii, a amerykańskie trusty naftowe osiągnęły to, do czego dążyły daremnie przez okres półtoraroczny. Syryjski dyktator ratyfikował bowiem dnia 16 maja br. układ z firmą „Tapline” i obecnie amerykańscy nafciarze mogą zabrać się do budowy rurociągu o długości 1.600 km, ciągnącego się od północy w Arabii Saudyjskiej poprzez Transjordanie, Syrię aż do wybrzeża Morza Śródziemnego.

Układ ten podpisano jeszcze w 1947 r., ale fala protestów i demonstracji, która objęła cały kraj, zmusiła parlament do zaniechania ratyfikacji układu, zawartego przez ówczesnego premiera Syrii — Mardama.

Z inicjatywy amerykańskiej usunięto prezydenta Szukri Kuwatli, a miejsce jego zajął butny płk. Zaim. Amerykanom pomagali w tym Francuzi.

Jednym z pierwszych kroków dyktatora było rozpędzenie parlamentu syryjskiego, co szło na rękę potentatom naftowym z „Tapline”. Po rozwiązaniu parlamentu, który był przeciwny ratyfikacji układu, płk. Zaim, występując jako „przedstawiciel” władzy ustawodawczej, ratyfikował układ z Amerykanami.

Fakt ten, będący triumfem trustów amerykańskich nad angielskimi rywalami, wywrze niewątpliwie wpływ na całokształt stosunków gospodarczych i politycznych we wszystkich krajach Bliskiego Wschodu.

Anglicy bowiem starali się również znaleźć „odpowiedni punkt” (suitable terminal) na wybrzeżu Morza Śródziemnego dla budowy rafinerii i ujęcia rurociągu. W czerwcu 1948 „Iraq Petroleum Co.”, w której dominuje kapitał angielski ogłosiła plany budowy drugiego rurociągu, który miałby kończyć się w Syrii lub w Izraelu. Po bezowocnych usiłowaniach Bevina oderwania Negewu od Izraela, trusty angielskie zdecydowały się natrzeć na Syrię. Amerykanie jednak uprzedzili ich i doprowadzili do

ratyfikacji układu. Nowokreowany dyktator Syrii udzielił wprawdzie również przyrzeczeń „IPC”, ale pozycja trustu brytyjskiego została osłabiona.

Ośmielone swym sukcesem w Syrii trusty amerykańskie projektują rozbudowę rurociągów także w Libanie. W Sidonie miałyby powstać rafinerie i znajdowałby się tam punkt końcowy rurociągów. Planom tym przeciwdziała opozycja pro-brytyjska oraz ruch demokratyczny w Libanie, który walczy przeciwko imperialistom zarówno angielskim jak i amerykańskim i ich slugusom. Nafciarze zaінscenizowali już ostry zatarg między obu krajami, a wykonawcą ich woli jest płk. Zaim. Kandydatem na nowego premiera Libanu jest doradca prawni firmy „Tapline” — Habib Abu Szakla, który jest osobistym przyjacielem płk. Zaima. Jest on również znaną osobistością w życiu politycznym Libanu a niegdyś przewodniczył parlamentowi.

To zwycięstwo „Tapline” nad jej angielską konkurencją przyniesie Amerykanom oprócz sukcesu politycznego olbrzymie zyski. Zamiast okrętami ropa będzie transportowana nowym rurociągiem o średnicy 30 cali, który jest trzykrotnie większy od angielskiego. Według obliczeń czasopisma brytyjskiego

„Middle East Journal”, koszt budowy rurociągu, obliczone na 120 milionów dolarów, zostaną pokryte po jego rocznej działalności. Dodatkowym źródłem zysków będzie zaoszczędzenie wysokich opłat przy przewozie ropy przez Kanał Sueski.

Według doniesień dobrze poinformowanych kół w Ammanie, budowa rurociągu, ciągnącego się do Tarsu w północnej Syrii została wstrzymana na okres 6-miesięczny. Przyczyną wstrzymania robót jest odmowa parlamentu irackiego ratyfikowania konwencji na budowę rurociągu przez teren Iraku. Rurociąg buduje angielsko-irańskie towarzystwo naftowe. Odmowa parlamentu irackiego osłabi jeszcze bardziej pozycję trustów angielskich w walce z amerykańską Tapline.

Jak donoszą z Ammanu, anglo-irańskie towarzystwo naftowe zakończyło rokowania z Syrią w sprawie przeprowadzenia rurociągu przez tereny syryjskie i zbudowania rafinerii na wybrzeżu Morza Śródziemnego. Ratyfikacja umowy ma nastąpić niezwłocznie.

Również i na terenie Syrii Anglicy ponieśli klęskę, ponieważ Syria już przedtem ratyfikowała układ na budowę rurociągu firmie „Tapline”, przechodzącego przez tereny tego kraju.

Ż. P. R. HASZOMER HACAIR

Oddział w Łodzi

W czwartek dnia 9 b. m. o godz. 20-tej odbędzie się

Ogólne zebranie Koła Łódzkiego

w programie:

referat gen. sekr. tow. N. Sztrachmana n. t.

„Aktualne Problemy Izraela”

MEBLE SYPIALNE, STOŁOWE
sztuki pojedyncze, gotowe
i na zamówienia tapczany
od 30.000.—
poleca firma
IZDEBSKI
ul. Więckowskiego 6 (Śródmiejska)

WYTWORNIA WATY
„PIOTR WALICKI I S-KA”
Dziedzice tel. Nr 66
Przyjmuje odpadki
wełniane i bawełniane
do przeróbki

RADIOAPARATY
NAPRAWIA
FACHOWO
SZYBKO
TANIO
dyplomowany mistrz radiotechnik
F-ma B. SZTAMLER
Łódź, ul. Próchnika 13 tel. 141-78

Dr ZAUERMAN, specjalista: skórne weneryczne — 8-10; 5-7. Narutowicza 2.

LECZ. ZĘBOW oraz nowoczesna pracownia zębów sztucznych. Łódź, ul. Piotrkowska 8.

DR. REICHER specjalista: weneryczne, skórne, płciowe (zaburzenia) Łódź, ul. Południowa 26 godz. 2 — 6.